

А.Ф. Зейнулина
ф.э.к., профессор,
С.Торайғыров атындағы
Павлодар мемлекеттік университеті

ТӘУЕЛСІЗ ҚАЗАҚСТАН ӘДЕБИЕТІН ОҚИТУДЫҢ ҰЛТТЫҚ МҮДДЕСІ

The given thesis analyses peculiarities for training Kazakh literature under globalization.

Ұлттық тәрбиенің қайнар көзінің бірі – ұлттық мүдде. Ұлттық мүдде дегеніміз – сол ұлттық рухани, әлеуметтік, қоғамдық дамуында шешуші роль атқаратын оның басты белгілері. Бүгінгі күні қазақ халқының мемлекет құрушы ұлт ретіндегі басты мүдделері – тәуелсіздігіміздің нығаюы, жеріміздің тұтастығы, тіліміздің дамуы, дініміздің сақталуы, салт-дәстүріміздің, тіліміздің өркендеуі. Сондықтан осындай ауыр жүк арқалаған ұлттық мүддемізді болашақ жас ұрпақ бойына сіңіру ұстаздар алдындағы абыройлы міндет. Қазіргі кезде еліміздің білім беру ісінде түбірлі өзгерістер болып жатқаны мәлім. Ал бүгінгі таңда білім ордасының, мұғалімнің ең қасиетті міндеті-рухани бай, жан-жақты дамыған жеке, дарынды тұлғаны қалыптастыру. Рухани байлық ең алдымен әр халықтың ұлттық әдет-салты, мәдениеті, өнері және шыққан түп тамырында жататыны белгілі. Сол ұлттық құндылықтарды бүкіл адамзаттың өз ұрпағын тәрбиелеудегі білім берудегі озық ұстанымдармен байланыстыра отырып, әр баланың қабілетін, талантын ашып, өзіне-өзінің сенімін нығайтып, өзіне жол ашуына түрткі жасауымыз қажет.

Келешекте біздің еліміз басқа тәуелсіз елдермен терезесі тең болып өмір сүруі үшін қазақ балаларын ешкімнен кем қылмай, білім беру кеңістігінде жан-жақты білімді, тәрбиелі етіп шығару үшін ұстаз ұлттық құндылықтарды басшылыққа ала отырып тәрбие жұмысын жүргізген абзал, пәнді де ұлттық құндылық мазмұнымен оқытуымыз керек. Жас ұрпақты ұлттық құндылықтар арқылы тәрбиелеуде халқымыздың сан ғасырлық тәжірибесі бар екені даусыз. Сондықтан сол мол тәжірибені пайдалануға тырысып, ең бірінші жаны таза, рухани биік, адамгершілігі мол, халқына пайдасын тигізетін адам тәрбиелеу – қазақ тілі мен әдебиеті пәні мұғалімінің міндеті. Пән мұғалімі мынадай ұлттық құндылықтар негізінде тақырыпты игерту қажет:

1. Қазақ халқының салт-дәстүрі
2. Ұлттық тәрбие түрлері
3. Туған жер, Отан, Қазақ Елінің тұрмысы мен мәдениеті
4. Тарихи тұлғалар, әдеби тұлғалар, ел тарихы.
5. Тіл, діл, дін, рух, атамекен хақында.

Тәуелсіздік жылдарындағы қазақ әдебиетін оқыту әдістемесінің дидактикалық негіздерін анықтауда жалпыдидактикалық мына ұстанымдар басшылыққа алынады: Тәуелсіздік жылдарындағы қазақ әдебиетін оқытудың **ғылымилық** ұстанымы; **жүйелілігі және жоспарлылық** ұстанымы; **оқушылардың саналылығы мен белсенділігі** ұстанымы; оқытудың **қолжетімділік** ұстанымы; **пәнаралық байланысы** ұстанымы; **көрнекілілігі мен инновациялылығы және тәрбиелік** ұстанымы. Қазақ әдебиетінің барлық жанр бойынша берілетін білім мазмұнын анықтау және оны оқыту әдістемесі бойынша алда тұрған міндеті ретінде әдебиетте таңбаланған қазақтық әлеуметтік мәдени кодтарды меңгерту; әдеби шығармаларды талдаудың жаңа ұғымдық аппараттарын қалыптастыру.